

EGIPČANSKA UMETNOST

ČAS

Okrog 3000 pr. n. št. je v porečju Nila nastalo kraljestvo Egipt. Obdržalo se je več kot 2500 let. Obdobja Egipta so: staro, srednje in novo kraljestvo. Ves čas obstoja je bil Egipt enoten. Vodil jo je faraon. Častili so ga kot boga, ki se bo po smrti pridružil ostalim božanstvom, zato je umetnost namenjena posmrtnemu življenju. V središču so bili vladar z družino, svečeniki in uradniki.

Arhitektura

Služila je predvsem religiji: svetišča in grobnice. Sprva so jih gradili iz opeke, kasneje pa je arhitekt Imhotep uveljavil gradnjo iz kamna. Gradili so brez malte. Kamnite bloke so polagali enega na drugega.

Mastaba je najstarejša oblika egipčanske grobnice. Trapezoidne stavbe so bile postavljene nad grobnico. Do pokojnika pod zemljo je vodil jašek zasut s peskom. Iz mastabe se je razvila stopničasta piramida, kasneje pa piramida. Največje piramide so nastale za faraone Keopsa, Kefrena in Mikerina. Kasneje so faraone pokopavali v podzemne grobove izklesane v skalne stene.

Svetišča so bila velika, imela so predpisano obliko. Ob vhodu so bili postavljeni ogromni kipi. Pot je vodila skozi dvorišča in dvorane do prostora, kjer je stal kip božanstva. Kip je Egipčanom pomenil pravo utelešenje boga. Posmrtna svetišča so bila sprva postavljena v bližini vladarskih grobov.

Kiparstvo

Za upodabljanje človeškega telesa so veljala stroga pravila, ki so ostala nespremenjena tisočletja. Portreti faraonov in ostalih oseb so bili dostojanstveni, negibni in po njihovi lepoti sodeč, namenjeni večnosti.

Slikarstvo

Grobnice vladarjev in premožnejših so bile okrašene z bogatimi poslikavami. Teme in motivi so bili strogo določeni. Poslikave so igrale vlogo pri kulturnem čaščenju mrtvih: zemeljsko pokojnikovo življenje, pogrebni obredi, življenje v onostranstvu. Človeške figure so slikali iz dveh očišč: boki in glava so bili naslikani s strani, oko in ramena pa od spredaj.

LIKOVNA NALOGA: Na spletu poišči primere Egipčanske umetnosti

- **Džoserjeva piramida**, Sakara, Egipt, ok. 2600 pr. n. št.

- **Keopsova, Kefrenova in Mikerinova piramida**, Gize, Egipt, sredina 3. tisočletja pr. n. št.

- **Grobno svetišče Hačepsut, Deir el-Bahari**, Egipt, ok. 1480 pr. n. št.

Sfinga, Gize, Egipt, ok. 2500 pr. n. št.

- **Portret faraona Mikerina z ženo**, 2599-2571 pr. n. št., Muzej lepih umetnosti, Boston

- **Tutankamonova posmrtna maska**, ok. 1340 pr. n. št., Egiptovski muzej, Kairo